

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
Факультет іноземних мов
Кафедра теорії та практики іноземних мов

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

I. Білецька Білецька І.О.

“21” серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

OK 04 Методи лінгвістичних досліджень

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність: 014.021 Середня освіта Англійська мова і література
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма: Середня освіта (Мова і література (англійська, іспанська))

(назва освітньої програми)

Робоча програма навчальної дисципліни Методи лінгвістичних досліджень для здобувачів вищої освіти спеціальності: 014.021 Середня освіта. Англійська мова і література.

Розробник: кандидат філологічних наук, професор кафедри теорії та практики іноземних мов Цимбал Н.А.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри теорії та практики іноземних мов.

Протокол № 1 від "21" серпня 2020 року

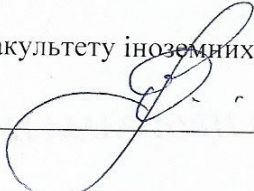
Завідувач кафедри теорії та практики іноземних мов

 (Білецька І. О.)

Робочу програму розглянуто та затверджено на засіданні науково-методичної комісії факультету іноземних мов.

Протокол № 1 від "21" серпня 2020 року

Голова науково-методичної комісії факультету іноземних мов

 (Казак Ю.Ю.)

Пролонговано:

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

на 20__/20__ н. р. _____ (_____) «__» __ 20__ р., протокол № __
(підпис) (ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
Вид дисципліни (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг у кредитах ЄКТС / годинах	3 / 90
Курс	I
Семестр	1
Кількість змістових модулів із розподілом:	5
Обсяг кредитів	3
Обсяг годин, у тому числі:	90
Аудиторні:	30
Лекційні	10
Семінарські / Практичні	20
Лабораторні	-
Самостійна робота	30
Індивідуальні завдання	30
Форма семестрового контролю	екзамен

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів із системою методів і методик наукових досліджень у лінгвістиці, простежити особливості інтеграції в науці, виявити основні напрямки системного підходу до вивчення мови; розкрити особливості понять методології, методики, методу, прийому; виробити практичні навички самостійної роботи над науково-дослідною роботою.

Завдання:

Теоретичні:

1. Ознайомити з найважливішими принципами збирання, систематизації, класифікації фактичного матеріалу із застосуванням різних методик розгляду такого матеріалу;
2. Прищепити навички наукового-коректного, доказово-обґрунтованого і стилістично-грамотного викладу;
3. Простежити особливості співвідношення / не співвідношення понять „методологія” – „методика” – „метод” – прийом.

Практичні:

1. Виробити у студентів навички правильного відбору матеріалу для наукової роботи.
2. Сформувані вміння застосовувати гіпотетико-дедуктивний метод, метод опозицій, контекстуальний аналіз та комп'ютерні методи лінгвістичних досліджень.
3. Навчити планувати та організовувати наукове дослідження дотримуючись специфіки композиції дослідження; застосовувати метамову дослідження, дотримуватись стилю викладу.

На практичних заняттях передбачено практичну апробацію застосування окремих лінгвістичних методів і прийомів (здебільшого таких, які використовуються у школі: лексикологічний аналіз, словотворчий аналіз, морфемний аналіз та ін.)

3. Результати навчання за дисципліною

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти мусить оволодіти такими компетентностями:

ЗК2. Вміння аналізувати, синтезувати, оцінювати, виявляти проблеми та виробляти рішення щодо їх усунення.

ЗК3. Вміння організовувати самонавчання з високим рівнем автономності, здатність до самостійного опанування знань та розвитку вмінь.

ЗК4. Вміння проводити аналітичні дослідження, виявляти закономірності та зв'язки між сучасними процесами розвитку педагогічної та лінгвістичної науки.

ЗК6. Навички планування та управління часом, уміння і здатність до розв'язання складних задач у широких контекстах.

ЗК10. Здатність застосовувати набуті знання в галузі освіти у практичній діяльності, оперувати науковою, лінгвістичною та методичною термінологією.

ФК1. Здатність аналізувати й оцінювати кращі педагогічні досягнення в галузі методики навчання іноземних мов; застосовувати новітні засоби й технології у власній освітній діяльності.

ФК8. Здатність до реалізації професійно-профільованих знань і практичних навичок у власній освітній діяльності.

Очікувані результати навчання:

ПРН4. Просунуті знання про систему мови та її розвиток.

ПРН5. Вміння забезпечити ефективний менеджмент колективу закладів загальної середньої освіти.

ПРН8. Вміння управляти інформацією за критеріями доцільності та достовірності, опрацювання та аналіз професійно-важливих знань із різних джерел.

ПРН9. Просунуті уявлення про категорії педагогіки та методики, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей.

4. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1

Змістовий модуль 1. Базові поняття лінгвометодології

Тема 1. Лінгвометодологія, поняття про науковий метод

Тема 2. Загальні й лінгвістичні методи дослідження

Змістовий модуль 2. Методи семасіологічних та ономасіологічних досліджень

Тема 3. Методи семасіології

Тема 4. Методика когнітивно-ономасіологічного аналізу

Змістовий модуль 3. Методи дослідження людського чинника в мові

Тема 5. Методи соціолінгвістичних досліджень

Тема 6. Методи психолінгвістичних досліджень

Модуль 2

Змістовий модуль 4. Методи лінгвістичних досліджень тексту

Тема 7. Методика концептуального аналізу

Тема 8. Методика лінгвістичних досліджень тексту

Змістовий модуль 5. Методи дослідження в прикладній лінгвістиці

Тема 9. Методи лексикографії та термінографії

Тема 10. Методи корпусної та математичної лінгвістики

5. Структура навчальної дисципліни

1	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
л		п	лаб.	інд.	с. р.	
1	2	3	4	5	6	7
Модуль 1						
Змістовий модуль 1. Базові поняття лінгвометодології						
Тема 1. Лінгвометодологія, поняття про науковий метод	10		2		4	4
Тема 2. Загальні й лінгвістичні методи дослідження	8	2	2		2	2
Разом за змістовим модулем 1	18	2	4		6	6
Змістовий модуль 2. Методи семасіологічних та ономасіологічних досліджень						
Тема 3. Методи семасіології	12	2	2		4	4
Тема 4. Методика когнітивно-ономасіологічного аналізу	6		2		2	2
Разом за змістовим модулем 2	18	2	4		6	6
Змістовий модуль 3. Методи дослідження людського чинника в мові						
Тема 5. Методи соціолінгвістичних досліджень	10		2		4	4
Тема 6. Методи психолінгвістичних досліджень.	8	2	2		2	2
Разом за змістовим модулем 2	18	2	4		6	6
Модуль 2 Методи лінгвістичних досліджень тексту						
Змістовий модуль 4. Методи лінгвістичних досліджень тексту						
Тема 7. Методика концептуального аналізу	12	2	2		4	4
Тема 8. Методика лінгвістичних досліджень тексту	6		2		2	2
Разом за змістовим модулем 2	18	2	4		6	6
Змістовий модуль 5. Методи дослідження в прикладній лінгвістиці						
Тема 9. Методи лексикографії та термінографії	10		2		4	4
Тема 10. Методи корпусної та математичної лінгвістики	8	2	2		2	2
Разом за змістовим модулем 2	18	2	4		6	6
ІНДЗ	-	-	-		-	-
РАЗОМ	90	10	20		30	30

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Лінгвометодологія, поняття про науковий метод	2
2	Загальні й лінгвістичні методи дослідження	2
3	Методи семасіології	2
4	Принципи і методи когнітивно-ономасіологічного аналізу	2
5	Методи соціолінгвістичних досліджень	2
6	Методи психолінгвістичних досліджень.	2
7	Методика концептуального аналізу	2
8	Методика лінгвістичних досліджень тексту	2

9	Методи комунікативної лінгвістики	2
10	Методи корпусної та математичної лінгвістики Контрольна робота	2
	Усього	20

7. Теми лабораторних занять
Не передбачено

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Дослідницькі принципи парадигмального простору сучасної лінгвістики	3
2	Тема 2. Загальні і лінгвістичні методи дослідження	3
3	Тема 3. Методи семасіології	3
4	Тема 4. Принципи когнітивно-ономасіологічного аналізу	3
5	Тема 5. Методи соціолінгвістичних досліджень	3
6	Тема 6. Асоціативний експеримент	3
7	Тема 7. Методи дослідження синтаксису	3
8	Тема 8. Методи дослідження тексту	3
9	Тема 9. Методи комунікативної лінгвістики	3
10	Тема 10. Методи корпусної та математичної лінгвістики	3
	Усього	30

9. Індивідуальні завдання

Навчальний проект
(індивідуальне навчально-дослідне завдання)

Індивідуальні навчально-дослідні завдання з курсу “Методи лінгвістичних досліджень” передбачає по-перше написання реферату, у якому описано методи і прийоми певного розділу мовознавства, по-друге приклад застосування одного чи кількох прийомів у тексті, який вивчається у школі.

Вимоги: самостійність, творчий підхід, уміння зrealізувати теоретичні знання при аналізі мовного матеріалу.

Види ІНДЗ:

Реферати:

Теоретики лінгвометодології

Нові методи у сучасній лінгвістиці

Проблеми вибору методів дослідження

Типові помилки при описі методів та методології лінгвістичного дослідження

Практичні завдання

- 1) Дискурс-аналіз уривків тексту
- 2) Провести психолінгвістичний експеримент
- 3) Провести семантичний, прагматичний, функціональний аналіз лексичних одиниць на основі одного з корпусів англійської мови
- 4) Розробити анкету для проведення соціолінгвістичного дослідження

10. Методи навчання: лекції, виконання граматичних вправ та творчих завдань з міжмовного зіставлення граматичних явищ.

11. Методи контролю: усне опитування, поточне тестування, підсумковий письмовий тест.

12. Критерії оцінювання результатів навчання

Рівень навчальних досягнень	Бали		Критерії оцінювання
	Націон шкала	Шкала ECTS	
Високий	зарах.	90-100	Демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, вільно висловлює свої думки, робить аргументовані висновки; виконує завдання, не передбачені програмою; вільно використовує знання для виконання поставлених завдань.
Достатній	зарах.	75-89	Демонструє достатні знання навчального матеріалу, вільно висловлює свої думки, узагальнює і систематизує навчальну інформацію, але допускає незначні огріхи у формулюванні висновків; виконує завдання, передбачені програмою; має стійкі навички на виконання практичних завдань.
Задовільний	зарах.	60-74	Володіє навчальним матеріалом поверхово, фрагментарно; відтворює певну частину навчального матеріалу, має елементарні нестійкі навички виконання завдань; не вміє аргументувати свою точку зору.
Низький	не зарах.	35-59	Має фрагментарні знання (менше половини навчального матеріалу), відсутні уміння висловлювати свою думку; виконують частину завдань за допомогою викладача; допускає суттєві помилки.
Незадовільний	не зарах.	1-34	Не володіє навчальним матеріалом; виконує лише елементарні завдання з допомогою викладача; допускає грубі помилки.

13. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота										ІНДЗ	Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Модуль 1					Модуль 2							100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	30	10	100

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою			
	для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку		
90-100	відмінно			
82-89	зараховано			
75-81			добре	
69-74			задовільно	
60-68				

35-59	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

14. Рекомендована література

Основна

1. Кочерган М. П. Загальне мовознавство : підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих закладів освіти / М. П. Кочерган. – К. : Видавничий центр «Академія», 2006. – 368 с.
2. Селіванова О.О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми : підручник / О. О. Селіванова. – Полтава : Довкілля - К, 2008. – 712 с.
3. Федоренко О. І. Основи лінгвістичних досліджень : Підручник / О. І. Федоренко, С. М. Сухорольська О. В. Руда. – Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2009. – 296 с.
4. Цимбал Наталія Методи лінгвістичних досліджень: Методичні рекомендації для студентів факультету іноземних мов. – Умань: Візаві, 2017 – 115 с.

Допоміжна

1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики / Ф.С. Бацевич. – К., 2004. – 342 с.
2. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія / О. О. Селіванова. – Полтава, 2006. – 362 с.

15. Інформаційні ресурси

<http://dls.udpu.org.ua/>

<http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/6795/2/ond.pdf>

[file:///C:/Users/admin/Documents/підручники/Selivanova.O.O.Suchasna_lingvistyka_napriamy_ta_problemy.1576.ua%20\(1\).pdf](file:///C:/Users/admin/Documents/підручники/Selivanova.O.O.Suchasna_lingvistyka_napriamy_ta_problemy.1576.ua%20(1).pdf)